

Øyvind Froland
Oselia 25
4820 Froland

Deres ref.:

Vår ref.: 2025-04-28407/V302

Dato: 14.10.2025

Prøvesvar til innsendelse mottatt 10.10.2025

Art: Elg

Lokalitet: Vennesla kommune

Sjukdomshistorie:

Kalven var blitt observert syk siste døgn og lå apatisk, avlivet på kloss hold.

Obduksjonsrapport:

Vi mottok en elgkalv, hunn, i dårlig hold (73.4 kg) og ubetydelig kadaverøs. Lengde 160 cm, brystmål 105 cm. Det var rikelig med hjortelusfluer og enkelte flått i ulike stadier i pelsen. Kalven var skutt gjennom fremre del av bryst og store mengder blodkoagel sås fritt i brysthula, og det var totalt fravær av fett i kroppshulen.

Venstre framkne var betydelig fortykket (bilde 1) og ved innskjæring sås en eggehvitt, fnokkete masse, samt en del strågul, tyntflytende væske i leddhulen (bilde 2).

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjenning.

Bilde 1. Fortykket framkne, med svullen leddkapsel (piler)

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjenning.

Bilde 2. Betent framkneledd med gulhvitt, fnokkete innhold

Begge ørene var irregulært forkortet med en delvis avhelet sårkant (bilde 3 og 4) forenlig med mjødrøyeforgiftning (ergotisme).

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjenning.

Bilde 3. Ørespissene var forkortet, forenlig med mjødrøyeforgiftning som fører til sammentrekning av blodkarene, og deretter koldbrann.

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjenning.

Bilde 4. Ørespissene var forkortet, forenlig med mjøldrøyeforgiftning som fører til sammentrekning av blodkarene, og deretter koldbrann.

Indre organer var uten anmerkning. Vomma hadde normalt, mørkegrønt innhold og en frisk lukt og det var normale perler i endetarmen

Bakteriologisk dyrkning fra lunge, milt og svullent framkne gav ingen vekst av bakterier.

Diagnoser: Leddbetennelse i framkne (carpus)
 Forandringer forenlig med mjøldrøyeforgiftning (ergotisme)
 Avmagring
 Ikke påvist bakterier i lunge, milt og framkne

Kommentar: Kalven hadde «avkuttete» ørespisser, og dette er forenlig med mjøldrøyeforgiftning (erotisme). Mjøldrøye (*Claviceps purpurea*) er en sopp som snylter på fruktemnene til ulike gress- og kornslag. Om høsten danner soppen et overvintringsorgan (sklerotium) som sees som mørke, avlange legemer som stikker ut av aksene. Sklerotiene inneholder ulike giftstoffer (alkaloider) som blant annet fører til sammentrekning/skade på blodkarene. Dersom giftpåvirkningen er langvarig (kronisk forgiftning), kan dette utløse koldbrann og amputasjon av perifere kroppsdelar som bein og øre.

Kalver og åringer ser ut til å være hyppigst affisert og årsaken kan være at voksne dyr har utviklet avgiftningsmekanismer som følge av tidligere eksponering for giftstoffene. Les mer her: [Koldbrann på føtter og ører - Veterinærinstituttet](#)

Prøver fra dyret inngår i videre forskning i Trampe-prosjektet, og oppdaterte resultater kan derfor framkomme på et senere tidspunkt.

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjenning.

Med hilsen

Knut Madslie
veterinær/seniorforsker
E-post: knut.madslie@vetinst.no

DETTE DOKUMENTET ER ELEKTRONISK GODKJENT

Opplysninger om usikkerhet i kvantitative resultater kan fås ved å ta kontakt med laboratoriet. Resultatene gjelder kun for prøvene i svaret og for prøvene slik de ble mottatt. Svaret må ikke gjengis i utdrag uten skriftlig godkjenning.